

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 listopada 2018 roku strona powodowa D+ H (...) spółka z o.o. we W. domagała się od strony pozwanej (...) spółki z o.o. w K. zasądzenia kwoty 6547,91 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazała, że sprzedała stronie pozwanej części systemu oddymiania i wystawiła z tego tytułu fakturę VAT, która nie została zapłacona, mimo wezwania do zapłaty.

W dniu 12 kwietnia 2019 roku został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym zasądzono kwotę dochodzoną pozwem oraz 1280 zł kosztów procesu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu. Przede wszystkim zaprzeczyła wszystkim twierdzeniom strony powodowej, poza wyraźnie przyznanymi. Zarzuciła także, że zamówiła u strony powodowej wykonanie projektu systemu oddymiania, na podstawie którego (zgodnie z parametrami wskazanymi w projekcie) dokonała montażu okien oraz wykonała system sygnalizacji i automatyki oddymiania. Następnie podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że w projekcie brak było obliczeń wymaganej powierzchni czynnej klap dymowych oraz że usytuowanie okien oddymiających było nieprawidłowe. Strona pozwana zatrudniła zewnętrzną firmę do wykonania poprawek i poniosła z tego tytułu koszt w wysokości 12700 zł, z czego strona powodowa (w ocenie strony pozwanej) ponosiła odpowiedzialność za ponowne wykonanie systemu oddymiania, którego koszt został przez stronę pozwaną oszacowany na kwotę 7800 zł.

Dodatkowo strona pozwana wniosła powództwo wzajemne, w którym domagała się od strony powodowej (pозwanego wzajemnego) zasądzenia kwoty 7800 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. W uzasadnieniu (tożsamym z uzasadnieniem sprzeciwu od nakazu zapłaty) wskazała, że z przyczyn leżących po stronie powodowej (pозwanego wzajemnego) poniosła szkodę w postaci kosztów wykonania ponownego systemu oddymiania, którego koszt został przez nią oszacowany na kwotę 7800 zł.

W odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty (oraz w odpowiedzi na pozew wzajemny) strona powodowa (pозwany wzajemny) podtrzymała w całości żądanie pozwu oraz wniosła o oddalenie powództwa wzajemnego i zasądzenie kosztów procesu. Przede wszystkim wskazała, że strona pozwana w istocie nie zakwestionowała roszczenia wskazanego w pozwie. Zarzuciła także, że nie ponosi odpowiedzialności za błędny montaż okien oddymiających, ponieważ strona pozwana (mimo wezwania) nie wykonała czynności koniecznych do dokończenia projektu, a następnie samodzielnie (bez konsultacji ze stroną powodową) błędnie zamontowała okna. Strona powodowa (pозwany wzajemny) zakwestionowała także wysokość dochodzonego odszkodowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 grudnia 2017 roku D+ H (...) spółka z o.o. we W. (sprzedawca, wykonawca) przesłała (...) spółce z o.o. w K. (kupującemu, zamawiającemu) ofertę nr (...) na dostawę urządzeń tworzących system oddymiania i przewietrzania na kwotę 19737,15 zł netto.

(dowód: bezsporne;

korrespondencja elektroniczna z dnia 14.12.2017 roku – k 30 i 73;

oferta nr (...) – k. 31-34 i 74-77)

W dniu 15 grudnia 2017 roku sprzedawca wystawił fakturę proforma nr (...), w której obciążył kupującego kwotą 19779,15 zł netto (24328,35 zł brutto) za wskazane urządzenia oraz koszty transportu.

(dowód: bezsporne;

faktura proforma nr (...) – k. 35-36 i 78-79)

W dniu 19 grudnia 2017 roku kupujący zapłacił sprzedawcy kwotę 7298,51 zł (30% wartości faktury proforma nr (...)).

(dowód: bezsporne;

potwierdzenie przelewu – k. 37 i 80)

W dniu 10 kwietnia 2018 roku kupujący zapłacił sprzedawcy dalszą kwotę 17029,84 zł (70% wartości faktury proforma).

(dowód: bezsporne;

potwierdzenie przelewu – k. 38 i 81)

Następnie w dniu 20 kwietnia 2018 roku D+ H (...) spółka z o.o. we W. (sprzedawca, wykonawca) przesłała (...) spółce z o.o. w K. (kupującemu, zamawiającemu) kolejną ofertę nr (...) na dostawę urządzeń tworzących system oddymiania i przewietrzania na kwotę 15363,20 zł netto (18896,74 zł brutto). Sprzedawca (wykonawca) poinformował jednocześnie kupującego (zamawiającego), że zaleca zamówienie okien po wykonaniu odkrywek oraz zgodnie z projektem, który zostanie wykonany zgodnie z umową po opłaceniu faktury. Termin oczekiwania na okna wynosił pięć dni roboczych od wpłaty zaliczki. Sprzedawca (wykonawca) wskazał także, że za dostawę okien oraz wykonanie projektu systemu oddymiania kupujący (zamawiający) powinien uiścić 100% przedpłaty. Natomiast zapłata za pozostały sprzęt miała nastąpić przelewem w terminie czternastu dni. Kupujący (zamawiający) w odpowiedzi potwierdził zamówienie na kwotę 14473,50 zł netto.

(dowód: bezsporne;

korrespondencja elektroniczna – k. 16, 39-40, 82-83, 181 i 183;

oferta nr (...) – k. 13-15, 41-43 i 84-86)

W dniu 20 kwietnia 2018 roku sprzedawca (D+ H (...) spółka z o.o. we W.) wystawił fakturę proforma nr (...), w której obciążył kupującego ((...) spółkę z o.o. w K.) kwotą 9150 zł netto (11254 zł brutto) za sprzedaż okien połączonych oraz innych towarów i koszty transportu.

(dowód: bezsporne;

faktura proforma nr (...) – k. 45 i 88)

W dniu 17 maja 2018 roku sprzedawca wystawił fakturę VAT zaliczkową nr (...), w której obciążył kupującego kwotą 9150 zł netto (11254,50 zł brutto) zgodnie ze szczegółową specyfikacją w fakturze proforma nr (...).

Kwota powyższa została zapłacona w dniu 16 maja 2018 roku.

(dowód: bezsporne;

potwierdzenie przelewu – k. 46 i 89;

faktura VAT zaliczkowa nr (...) – k. 44 i 87;

dowód doręczenia towarów – k. 18)

W dniu 25 maja 2018 roku sprzedawca poinformował kupującego, że okna wraz z całym systemem zostaną dostarczone w dniu 28 maja 2018 roku.

(dowód: bezsporne;

korespondencja elektroniczna z dnia 25.05.2018 roku – k. 134 i 182)

W dniu 28 maja 2018 roku sprzedawca wystawił fakturę VAT nr (...), w której obciążył kupującego kwotą 5323,50 zł netto (6547,91 zł brutto) za pozostałe towary wskazane w zamówieniu z dnia 20 kwietnia 2018 roku. Termin płatności określono na dzień 11 czerwca 2018 roku.

(dowód: bezsporne;

faktura nr (...) – k. 17;

dowód doręczenia towarów – k. 18)

W dniu 19 czerwca 2018 roku sprzedawca (wykonawca) poinformował kupującego (zamawiającego), że po przeprowadzonej wizji lokalnej w dniu 19 czerwca 2018 roku stwierdził ewidentny błąd montażu okien oddymiających, a dokładnie ich lokalizacji. Ponownie wskazał także, że powinna zostać wykonana odkrywka dachu w celu naniesienia otworów do projektu.

(dowód: bezsporne;

korespondencja elektroniczna z dnia 19.06.2018 roku – k. 135 i 184)

W dniu 3 lipca 2018 roku sprzedawca (wykonawca) poinformował kupującego (zamawiającego), że projekt zostanie opracowany zgodnie z ustaleniami oraz wytycznymi wskazanymi w korespondencji elektronicznej z dnia 19 czerwca 2018 roku. Poinformował także, że nie została wystawiona jeszcze faktura za wykonanie projektu, a faktura, którą należy opłacić, dotyczy dostawy urządzeń.

(dowód: bezsporne;

korespondencja elektroniczna – k. 47, 90, 136 i 185-186;

dowód doręczenia towarów – k. 18)

W pismach z dnia 17 lipca 2018 roku oraz z dnia 3 września 2018 roku kupujący (zamawiający) w odpowiedzi na wezwania do zapłaty kwoty 6547,91 zł wskazał, że nie uregulował płatności, ponieważ nie otrzymał projektu. Wskazał także, że usługa za wykonany projekt została zafakturowana na fakturze zaliczkowej nr (...) z dnia 17 maja 2018 roku na kwotę 11254,50 zł brutto. Jednocześnie kupujący (zamawiający) wezwał do dostarczenia wykonanego projektu w trzech wersjach papierowych.

W dniu 21 sierpnia 2018 roku została przeprowadzona wizja lokalna obiektu w celu ustalenia zgodności projektu ze stanem rzeczywistym instalacji na obiekcie. Sprzedawca (wykonawca) poinformował o braku wiedzy na temat wykonanej odkrywki oraz zamontowaniu okien nad pomieszczeniem przyległym. Następnie w dniu 24 sierpnia 2018 roku sprzedawca (wykonawca) przesłał kupującemu (zamawiającemu) wersję elektroniczną projektu zgodnie z umową. Sprzedawca (wykonawca) kilkakrotnie kontaktował się z kupującym (zamawiającym) w celu wyznaczenia terminu przekazania dokumentów, ale bezskutecznie.

(dowód: bezsporne;

pisma z dnia 17.07.2018 roku i z dnia 3.09.2018 roku – k. 48-49 i 91-92;

korespondencja elektroniczna – k. 137-140, 187-188 i 189-192)

W dniu 3 września 2018 roku Zespół Szkół (...) w M. poinformował kupującego (zamawiającego) o wyznaczonych na dzień 11 września 2018 roku czynnościach kontrolnych, które miała wykonać Państwowa Straż Pożarna w M..

(dowód: bezsporne;

korespondencja elektroniczna z dnia 3.09.2018 roku – k. 50 i 93)

W dniu 4 września 2018 roku sprzedawca (wykonawca) przekazał dokumentację projektową w wersji papierowej w trzech egzemplarzach oraz w wersji elektronicznej w jednym egzemplarzu.

(dowód: bezsporne;

protokół przekazania dokumentacji – k. 141 i 193)

W dniu 11 września 2018 roku zostały przeprowadzone czynności kontrolne z zakresu ochrony przeciwpożarowej w obiekcie Zespołu Szkół (...) w M..

(dowód: bezsporne;

korespondencja elektroniczna z dnia 14.09.2018 roku – k. 51 i 94;

protokół – k. 52 i 95)

W dniu 17 września 2018 roku kupujący (zamawiający) poinformował sprzedawcę (wykonawcę), że po wykonanej kontroli stwierdzono brak obliczeń wymaganej powierzchni czynnej klap dymowych (w tym miejsca faktycznie osadzonych klap). Zamawiający wezwał wykonawcę do jak najszybszego dostarczenia obliczeń, a także prawidłowych projektów z rozmieszczeniem klap dymowych, bez których nie ma możliwości zakończenia prac. Wskazał wreszcie, że projekt jest niekompletny i że wykonawca zostanie obciążony karą finansową w wysokości 66000 zł za brak dostarczenia wymaganych dokumentów.

W odpowiedzi wykonawca poinformował zamawiającego, że karta obliczeniowa zostanie dostarczona pod warunkiem uregulowania zaległej należności. Ponadto wykonawca wskazał, że zamawiający nie udzielił jej pełnych informacji o konstrukcji dachu oraz możliwości wykonania otworów oddymiających i dlatego wykonawca nie wskazał dokładnego typu otworu oddymiającego.

Ostatecznie w dniu 27 września 2018 roku wykonawca dostarczył zamawiającemu kartę doboru parametrów technicznych otworów oddymiających dla inwestycji w Zespole Szkół (...) w M..

(dowód: bezsporne;

korespondencja elektroniczna – k. 53-56, 96-99, 142-143, 148, 158 i 194-196;

karta doboru parametrów technicznych – k. 144 i 197)

W dniu 31 października 2018 roku sprzedawca (wykonawca) wezwał kupującego (zamawiającego) do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem (6547,91 zł) w terminie do dnia 7 listopada 2018 roku.

(dowód: bezsporne;

wezwanie do zapłaty z dowodem nadania – k. 19-20)

W dniu 5 listopada 2018 roku K. K. (1), prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...), wystawił fakturę nr (...) na kwotę 12700 zł brutto za prace budowlane dotyczące Internatu Zespołu Szkół (...) w M..

(dowód: bezsporne;

faktura nr (...) – k. 29 i 72)

W piśmie z dnia 19 listopada 2018 roku kupujący (zamawiający) poinformował sprzedawcę (wykonawcę), że w związku z wykonywaniem projektu wykonawca dokonał błędnego umiejscowienia klap dymowych, co naraziło zamawiającego na straty oraz poniesienie dodatkowych kosztów w wysokości 7800 zł z tytułu zatrudnienia kolejnej ekipy pracowniczej, która poprawiła błędy.

W odpowiedzi sprzedawca (wykonawca) wskazał, że nie uznaje jakichkolwiek potrąceń płatności i ponownie wezwał kupującego do natychmiastowej zapłaty kwoty 6547,91 zł.

Kupujący (zamawiający) wskazał, że uregulował zapłatę za projekt w terminie oraz wniósł o anulowanie wystawionej przez sprzedawcę (wykonawcę) faktury nr (...).

(dowód: bezsporne;

pisma z dnia 19 i 22.11. oraz 4.12.2018 roku – k. 57-59 i 100-102)

W dniu 11 maja 2021 roku kupujący (zamawiający) opracował kosztorys zmian lokalizacji klap dymowych, zgodnie z którym faktyczny koszt tej inwestycji wyniósł 7800 zł brutto.

(dowód: kosztorys z dnia 11.05.2021 roku – k. 149-155)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo główne zasługiwało na uwzględnienie, natomiast powództwo wzajemne podlegało oddaleniu.

Bezsporne w niniejszej sprawie było przede wszystkim zawarcie przez strony umowy, której przedmiotem była sprzedaż stronie pozwanej (powodowi wzajemnemu) towarów (materiałów) wskazanych w fakturze dołączonej do pozwu. Poza sporem była także wysokość ustalonej ceny sprzedaży oraz fakt dostarczenia towarów stronie pozwanej (powodowi wzajemnemu). Istota niniejszego sporu sprowadzała się natomiast do tego, czy stronie powodowej (pозwanemu wzajemnemu) przysługiwało roszczenie o zapłatę ceny. Sporne było także to, czy strona pozwana (powód wzajemny) była uprawniona do żądania zwrotu kosztów ponownego wykonania systemu oddymiania, oszacowanego przez stronę pozwaną na kwotę 7800 zł (co było przedmiotem wytoczonego przez stronę pozwaną powództwa wzajemnego).

Na wstępie trzeba przypomnieć, że postępowanie cywilne ma charakter kontradiktoryjny, czego wyrazem jest przede wszystkim dyspozycja art. 232 k.p.c., określająca obowiązek stron do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, co z kolei jest potwierdzeniem reguły zawartej w art. 6 k.c., wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodu. Podkreślić przy tym należy, że zasady art. 6 k.c. i 232 k.p.c. nie określają jedynie zakresu obowiązku zgłaszania dowodów przez strony, ale rozumiane muszą być przede wszystkim i w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał. Zaznaczyć także należy, że nie jest rzeczą Sądu poszukiwanie za stroną dowodów przez nią nie wskazanych, mających na celu udowodnienie jej twierdzeń (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76). Dopuszczenie dowodów z urzędu jest bowiem prawem, a nie obowiązkiem Sądu, z którego to prawa powinien szczególnie ostrożnie korzystać, tak by swym działaniem nie wspierał żadnej ze stron procesu. Faktycznie działanie Sądu z urzędu powinno ograniczać się tylko do sytuacji, gdy strona działa bez fachowego pełnomocnika i dodatkowo jest nieporadna. Z zasady nie dotyczy to więc przedsiębiorcy, którego profesjonalizm powinien obejmować także sferę funkcjonowania w obrocie prawnym.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że zgodnie z ogólną regułą, wyrażoną w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Wskazana zasada oznacza, że powód składając pozew powinien udowodnić fakty, które w jego ocenie świadczą o zasadności powództwa.

Udowodnienie faktów może nastąpić przy pomocy wszelkich środków dowodowych przewidzianych przez kodeks postępowania cywilnego. Nie ulega także wątpliwości, że co do zasady to na powódzie spoczywa ciężar udowodnienia twierdzeń zawartych w pozwie, bowiem to on domaga się zapłaty i powinien udowodnić zasadność swojego roszczenia. Reguła dotycząca ciężaru dowodu nie może być jednak pojmowana w ten sposób, że ciąży on zawsze na powódzie. W zależności od rozstrzyganych w procesie kwestii faktycznych i prawnych ciężar dowodu co do pewnych faktów będzie spoczywał na powódzie, co do innych z kolei – na pozwanym.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że w niniejszej sprawie co do zasady to na stronie powodowej spoczywał ciężar udowodnienia istnienia dochodzonego roszczenia, bowiem to ona domagała się od strony pozwanej zapłaty ceny za sprzedane towary. Strona pozwana powinna natomiast wykazać ewentualne nieistnienie zobowiązania (że nigdy nie istniało lub wygasło, na przykład wskutek zapłaty czy skutecznego potrącenia, lub też, że istnieje w kwocie niższej niż dochodzona).

Strony (w zakresie powództwa głównego) łączyła umowa sprzedaży. Do zawarcia umowy sprzedaży (art. 535 i następne k.c.) wymagane jest zobowiązanie się sprzedawcy wobec kupującego do przeniesienia własności rzeczy i wydania mu jej, przy jednoczesnym zobowiązaniu się kupującego do odbioru rzeczy i zapłaty ustalonej ceny. Do jej wykonania dochodzi poprzez realizację przyjętych przez strony zobowiązań. Jest to umowa wzajemna (w rozumieniu art. 487 §2 k.c.), co oznacza, że świadczenia stron stanowią swoje odpowiedniki. W braku odmiennego zastrzeżenia żadna ze stron nie może domagać się spełnienia świadczenia wzajemnego tak długo, jak długo sama nie spełni lub nie zabezpieczy spełnienia własnego świadczenia. Co do zasady świadczenia stron powinny zostać spełnione jednocześnie, jednakże strony mają możliwość modyfikacji w tym zakresie (art. 488 §1 k.c.), z czego w niniejszej sprawie skorzystały. Zgodnie z zawartą umową strona powodowa zobowiązała się spełnić swoje świadczenie wcześniej (odbiór towaru nastąpił w dniu 28 maja 2018 roku – k. 18), natomiast data spełnienia świadczenia wzajemnego (zapłaty ceny) przez stronę pozwaną przypadała później (14 dni od dnia dostarczenia towaru, czyli w dniu 11 czerwca 2018 roku).

Trzeba w tym miejscu podkreślić, że w sprzeciwie od nakazu zapłaty strona pozwana w zakresie powództwa głównego właściwie tylko zaprzeczyła wszystkim twierdzeniom strony powodowej (poza wyraźnie przyznanymi). W ocenie Sądu nie było to jednak wystarczające, aby uznać, że strona pozwana zaprzeczyła zawarciu umowy sprzedaży, a przede wszystkim jej wykonaniu (wydaniu towarów) przez stronę powodową. Strona pozwana powinna była bowiem wyraźnie wskazać fakty, z którymi się nie zgadza (i którym przeczy), jeśli miało to służyć obronie jej racji. Powinna także szczegółowo ustosunkować się do wszystkich twierdzeń strony powodowej. Nie można bowiem w odpowiedzi na roszczenia strony powodowej (jak to uczyniła strona pozwana) jedynie ogólnie zaprzeczyć twierdzeniom powołanym w pozwie, bez szczegółowego odniesienia się do konkretnych faktów wskazanych przez stronę powodową (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 lipca 2009 roku, III CSK 341/08, LEX nr 584753).

Jednocześnie wszystkie podnoszone przez stronę pozwaną zarzuty co do ewentualnego nieprawidłowego wykonania projektu sygnalizacji i automatyki oddymiania dotyczyły w istocie powództwa wzajemnego (a nie powództwa głównego) i nie miały wpływu na ocenę prawidłowego wykonania przez stronę powodową zobowiązania z tytułu umowy sprzedaży wskazanych w pozwie towarów (urządzeń).

Zgodnie z art. 481 §1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Ponadto zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, obecnie o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz.U. 2021, poz. 424 ze zm.) w transakcjach handlowych – z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny – wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli wierzyciel spełnił swoje świadczenie oraz nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie. W okolicznościach niniejszej sprawy przesłanki powyższe zostały spełnione. Dlatego też ustawowe odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych należały się stronie powodowej od następnego dnia po umówionym przez strony terminie płatności faktury VAT (zgodnie z żądaniem).

Biorąc zatem wszystkie powyższe okoliczności pod uwagę strona powodowa była uprawniona do żądania zapłaty ceny sprzedaży (na podstawie wystawionej faktury VAT) i tym samym powództwo główne w całości zasługiwało na uwzględnienie. Dlatego też na podstawie art. 535 k.c. i art. 481 k.c. w zw. z art. 7 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych), a także umowy łączącej strony orzeczono, jak w punkcie I wyroku.

W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd nie znalazł natomiast żadnych podstaw do uwzględnienia powództwa wzajemnego, w którym powód wzajemny (strona pozwana) domagał się od pozwanego wzajemnego (strony powodowej) zapłaty kwoty 7800 zł z tytułu kosztów wykonania zastępczego, wynikających z nienależytego wykonania przez pozwanego wzajemnego (stronę powodową) projektu sygnalizacji i automatyki oddymiania.

Zgodnie z art. 471 k.c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Do przesłanek odpowiedzialności kontraktowej dłużnika należy zatem w pierwszej kolejności powstanie szkody majątkowej po stronie wierzyciela. Po wtóre szkoda ta musi być spowodowana niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania przez dłużnika. Po trzecie wreszcie pomiędzy powstałą szkodą a jej niewykonaniem (lub nienależytym wykonaniem) musi zaistnieć adekwatny związek przyczynowy (art. 361 §1 k.c.). Trzeba przy tym podkreślić, że w świetle art. 471 k.c. spełnienie się powyższych przesłanek nie przesądza jeszcze o powstaniu po stronie wierzyciela roszczenia o naprawienie szkody, bowiem niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania musi być następstwem okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność.

Ciężar dowodu istnienia wyżej wymienionych przesłanek (zaistnienia zdarzenia wywołującego szkodę, istnienia związku przyczynowego oraz powstania szkody) spoczywa co do zasady na wierzycielu (w niniejszej sprawie stronie pozwanej [powodzie wzajemnym], która zarzuciła [twierdziła], że poniosła szkodę), jako osobie, która z tychże faktów wywodzi skutki prawne. Musi on (wierzyciel) zatem przede wszystkim udowodnić istnienie ważnego zobowiązania o określonej treści, w stosunku do którego czyni dłużnikowi (stronie powodowej [pозwanemu wzajemnemu]) zarzuty jego naruszenia.

Należy zatem przede wszystkim wskazać, że strona pozwana (powód wzajemny) w żaden sposób nie wykazała, żeby strona powodowa (pозwany wzajemny) była zobowiązana do zwrotu kosztów wykonania zastępczego ponownego wykonania systemu oddymiania.

Strona pozwana (powód wzajemny) twierdziła, że nienależyte wykonanie zobowiązania przez stronę powodową (pозwanego wzajemnego) polegało na tym, że strona powodowa w sporządzonym na zlecenie strony pozwanej projekcie systemu sygnalizacji i automatyki oddymiania nie wykonała obliczeń wymaganej powierzchni czynnej klap dymowych oraz wskazała ich błędną lokalizację, w efekcie czego strona pozwana (jako wykonawca prac w budynku Zespołu Szkół (...) w M.) dokonała ich nieprawidłowego montażu i została wezwana przez inwestora do dokonania poprawek we wskazanym terminie (pod rygorem obciążenia karami umownymi). Strona pozwana wynajęła firmę zewnętrzną w celu wykonania od nowa montażu systemu oddymiania, w tym zdemontowania i poprawnego zamontowania klap dymowych, a szkodę strony pozwanej stanowiły koszty wykonania zastępczego (oszacowane na kwotę 7800 zł).

Należy zatem przede wszystkim wskazać, że odpowiedzialność dłużnika z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania została ukształtowana na zasadzie winy. W art. 471 k.c. zawarto jednak domniemanie, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło wskutek okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność. Tym samym przyjęcie odpowiedzialności dłużnika nie jest uzależnione od udowodnienia przez wierzyciela, że nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 stycznia 2002 roku, V CKN 630/00, LEX nr 54329).

Nie ulega przy tym wątpliwości (okoliczność bezsporna), że strona powodowa w korespondencji elektronicznej z dnia 20 kwietnia 2018 roku (przy okazji oferty na dostawę urządzeń tworzących system oddymiania i przewietrzania)

poinformowała stronę pozwaną, że zaleca zamówienie okien dopiero po wykonaniu odkrywek (informacja ta została także wskazana w korespondencji elektronicznej z dnia 19 czerwca 2018 roku). Jednocześnie ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (niekwestionowanej przez strony korespondencji elektronicznej) wynikało, że strona pozwana ostatecznie takie odkrywki wykonała, ale nie poinformowała o ich wyniku strony powodowej (w tym zakresie nie zgłoszono żadnych twierdzeń [zarzutów]). Tym samym, niezależnie od wszystkich pozostałych okoliczności, należało uznać, że to sama strona pozwana (powód wzajemny) uniemożliwiła (a co najmniej znacznie utrudniła) stronie powodowej (pozwanemu wzajemnemu) prawidłowe wykonanie zawartej umowy.

Skoro zatem należyte wykonanie umowy (spełnienie świadczenia wzajemnego) było niemożliwe z uwagi na postępowanie i zaniechania samej strony pozwanej (która najpierw nie wykonała odkrywek, a następnie nie poinformowała strony powodowej o ich dokonaniu oraz efektach), to w ocenie Sądu nie było podstaw do przypisania stronie powodowej (pozwanemu wzajemnemu) odpowiedzialności odszkodowawczej.

Niezależnie od powyższego strona pozwana (powód wzajemny) nie wykazała także wysokości szkody.

Pod pojęciem szkody, stanowiącej podstawową przesłankę odpowiedzialności odszkodowawczej, należy rozumieć powstałą wbrew woli poszkodowanego różnicę między jego obecnym stanem majątkowym, a takim stanem, jaki zaistniałby, gdyby nie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Wszelka szkoda, rozpatrywana jako uszczerbek o charakterze majątkowym, może mieć w świetle przepisów kodeksu cywilnego (art. 361 §2 k.c.) postać dwojaką. Może ona bowiem obejmować zarówno stratę, jakiej doznaje mienie poszkodowanego, wskutek czego poszkodowany staje się uboższy (damnum emergens czyli szkoda rzeczywista), jak również utratę korzyści, jakiej spodziewać mógł się poszkodowany, gdyby mu nie wyrządzono szkody, wskutek czego poszkodowany nie staje się bogatszy (lucrum cessans). Podstawę obliczenia wysokości szkody stanowić powinno uchwycenie różnicy między stanem majątku osoby poszkodowanej, który rzeczywiście istnieje po nastąpieniu zdarzenia wywołującego szkodę, a stanem majątku hipotetycznym, pomyślanym jako stan, który urzeczywistniłby się, gdyby nie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę.

Przed wszystkim zatem strona pozwana w żaden sposób nie wykazała, aby na skutek nienależytego wykonania zobowiązania przez stronę powodową w rzeczywistości poniosła szkodę w deklarowanej wysokości 7800 zł. Dowodem na tę okoliczność miała być faktura nr (...) z dnia 5 listopada 2018 roku na kwotę 12700 zł, wystawiona przez K. K. (1), prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...), za prace budowlane dotyczące Internatu Zespołu Szkół (...) w M.. Należy zatem wskazać, że po pierwsze z jej treści w żaden sposób nie wynikało, aby wskazane w niej prace dotyczyły prac poprawkowych, które wynikałyby z nienależytego wykonania zobowiązania przez stronę powodową.

Po drugie strona pozwana nie udowodniła, że faktura powyższa została przez nią zapłacona, a co za tym idzie, że strona pozwana poniosła szkodę w wysokości wskazanej w pozwie wzajemnym. Nie ulega przy tym wątpliwości, że strona powodowa (pozwany wzajemny) podniosła w tym zakresie wyraźny zarzut, a strona pozwana (powód wzajemny) nie przedstawiła dowodu spełnienia świadczenia (dowodu zapłaty faktury). Trzeba w tym miejscu jeszcze podkreślić, że strona pozwana wprawdzie wskazała, że dowód taki został dołączony do sprzeciwu od nakazu zapłaty oraz pozwu wzajemnego, jednak w rzeczywistości dokumentu takiego nie przedłożyła.

Po trzecie wreszcie z treści dołączonej przez stronę pozwaną (powoda wzajemnego) faktury w ogóle nie wynikało, jakie prace zostały objęte wskazaną w niej należnością (nie dołączono do niej ani kosztorysu, ani choćby zestawienia wykonanych prac, z których wynikałoby, jakie konkretnie prace [o jakiej wartości] stanowiły podstawę wystawienia faktury). Na marginesie jedynie można w tym miejscu wskazać, że wprawdzie strona pozwana (na wezwanie Sądu) przedłożyła sporządzony przez siebie kosztorys (z dnia 11 maja 2021 roku) na kwotę 7800 zł, jednak nie był on wystarczający do wykazania istnienia roszczenia. Nie ulega bowiem wątpliwości, że został on sporządzony po blisko trzech latach od daty wystawienia faktury i to nie przez jej wystawcę, ale przez stronę pozwaną. Tym samym nie mógł być on podstawą wystawienia faktury.

Ustalając stan faktyczny i wydając rozstrzygnięcie Sąd oparł się na co do zasady niekwestionowanych dokumentach (dołączonych przez strony). Sąd na podstawie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 229 k.p.c. i art. 230 k.p.c. oddalił wnioski strony powodowej (pozwanego wzajemnego) o dopuszczenie dowodów z zeznań świadków A. M. i T. N. oraz wnioski

strony pozwanej (powoda wzajemnego) o dopuszczenie dowodów z zeznań świadków K. Z., M. J., K. K. (2), K. S., W. S., M. A. i przesłuchania stron oraz z opinii biegłego sądowego, a także wniosek o zwrócenie się do inwestora o dostarczenie dokumentów. Nie ulega przy tym wątpliwości, że wszystkie okoliczności, na które dowody te zostały powołane albo były bezsporne, albo zostały udowodnione innymi środkami dowodowymi (dokumentami), albo nie były istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Dodatkowo wniosek strony pozwanej (powoda wzajemnego) o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego był niedopuszczalny z uwagi na treść art. 505⁶ §2 k.p.c., a w ocenie Sądu nie było żadnych podstaw do rozpoznania niniejszej sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym.

Biorąc zatem wszystkie powyższe okoliczności pod uwagę powództwo wzajemne nie mogło zasługiwać na uwzględnienie. Dlatego też na podstawie art. 471 k.c., art. 6 k.c. oraz łączącej strony umowy podlegało ono oddaleniu, jak w punkcie II wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw. Mając na względzie wynik sprawy stronie powodowej (pozwanemu wzajemnemu) należał się zwrot kosztów procesu, na które złożyły się koszty opłaty sądowej od pozwu głównego w kwocie 250 zł oraz dwukrotne (za powództwo główne i powództwo wzajemne) koszty zastępstwa procesowego w wysokości 1800 zł, ustalone zgodnie z §2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015, poz. 1800 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w niniejszej sprawie.